

Kevin Dutton, Andy McNab



PSYCHOPATŮV
průvodce
na cestě
k úspěchu

Kevin Dutton, Andy McNab

PSYCHOPATŮV

průvodce na cestě k úspěchu



portál

Původní anglické vydání:

The Good Psychopath's Guide to Success

Copyright © Andy McNab & Kevin Dutton, 2014

České vydání:

Translation © Renata Červenková, 2015, 2021

© Portál, s. r. o., Praha 2021

ISBN 978-80-262-1765-7

Obsah

Úvod: Chcete se kouknout na mou laboratoř?	6
1 Promiňte, ale nemyslím, že se známe...	16
2 Hodný, zlý a roztomilý	27
3 Manifest hodného psychopata	53
4 Prostě to udělejte	85
5 Zaberte!	111
6 Buďte sami sebou	139
7 Získejte černý pás v přesvědčování	177
8 Postavte se k životu čelem	218
9 Žijte okamžikem	262
10 Oddělte chování od emocí	304
O autorech knihy	337
Poznámky	338

*Když se v jedné osobě spojí vynikající intelekt
a psychopatická povaha, vzniknou ty nejlepší možné
podmínky pro to, aby se zrodil skutečný génius,
jenž se dostane do biografických slovníků.*

*Lidé s tímto intelektem nezůstávají pouhými
kritiky a rozumbrady. Jejich myšlenky je ovládají
a oni jimi, ať už z toho plyne dobré, či zlé,
nakazí své soupeřníky nebo svou dobu.*

William James, otec americké psychologie (1842–1910)

*Jsme poutníci: Musíme vždycky jít
dál nežli ostatní za hvězdou zářící,
zdolávat každý velehorský štít
a moře třpytivé i moře bouřící.*

Z veršovaného dramatu *The Golden Road to Samarkand* od Jamese Elroye Fleckera (1884–1915). Tento verš je vytesán do kamenného podstavce věžních hodin na základně SAS v Herefordu.

Chcete se kouknout na mou laboratoř?

Birkbeck College, součást University of London, je předměstský komplex s přibližně 20 000 studenty, co tudy spěchají s batohama plnýma knih. Já se tu měl setkat s profesorem Kevinem Duttonem, protože jeho kolegyně, profesorka Naz Derakshan, pracovala v emočně-kognitivní laboratoři zdejší katedry psychologie a měla pro pokus, co se mnou Kev hodlal udělat, to nejmodernější vybavení v zemi.

Po zaplacení nehorázného poplatku za parkování jsem se za ním vydal. Ještě pořád měl delší háro, uprostřed rozdělený pěšinkou, a tlustý obroučky brýlí à la Buddy Holly, takže vypadal spíš jako baskytarista rockový kapely osmdesátých let než jako profesor.

Zároveň měl ale ten kukuč univerzitního podivína.

Na sobě vlněný, pečlivě vybraný oblek s vestou jako komiksový medvídek Rupert a až ke krku zapnutou růžovou košili, ovšem bez kravaty. Připomínal jednoho z těch potrhých profesorů, co se zapomínají obléct, jak se sluší, nebo ráno vyjdou z domu naboso, protože jejich mozek nedokáže od okamžiku, kdy se vzbudí, nemyslet na profesorský záležitosti, i když se jim o nich zdálo celou noc. Všednosti prostě do jejich života nezapadají.

Přivítal mě neformálně: „Tak co, kámo, jak to jde?“

„Nejspíš líp než tobě, jak to tak vypadá,“ opáčil jsem. „Kdes sebral tenhle oblek – v Disneylandu?“

Kev mě zavedl do budovy, kde jsme vybílenýma chodbama kráčeli po nablýskaným linoleu. „Andy, díky, že to uděláš, kámo. Čím víc dobrovolníků máme, tím lepší jsou vědecké výsledky, chápeš?“

Mohutnýma dřevěnýma lítačkama jsme prošli do bílé sterilní laboratoře. Poletovalo tu šest sedm mladých mužů a žen v bílých sterilních pláštích. Byla to laboratoř s vysokými stoly, ovšem Bunsenovy kahany na nich chyběly. Tři z nich pokrývaly monitory, pevný disky a sjetiny z tiskárny. Zpoza všech těch krámů se řinula halda kabelů, na podlaze pospojovaných a přichycených lepicí páskou. Vedly po lesknoucím se linoleu až ke gumový čepičce a tubě gelu, co se nacházely vedle něčeho, co vypadalo jako zubařský křeslo s padesátipalcovým plochým monitorem, připojeným do zdi před ním. Kev pyšně poznamenal:

„Vítej v mém světě, centrále mozkové vědy, kde budu tvůj hlavní trýznitel.“

Pak ukázal na křeslo natočený ke zdi a k monitoru; vedly z něj další dráty a napojovaly se k těm na podlaze.

Medvídek Rupert by měl z tohohle vercajku radost. „Tohle sedadlo, Andy, bude tvůj svět. Budeš v něm sedět, až ti dáme na hlavu ten gel a nějaké to vybavení, a pak uvidíme, co se v tvé skořápce děje poté, co ji kapku praštíme pendrekem. Hodlám ti na monitoru ukázat pár docela hnusných věcí a zároveň ti do ucha pustit pár pecek a při tom budu měřit, jak na to zareaguješ. Jednoduché, ne? Ted' tu budeš jen dřepět a děvčata ti dají co proto. Představuj si, že jsi u holiče.“

Vynasnažil jsem se a uvelebil se v křesle s vysokou opěrkou. Dvě holky v bílých pláštích mi gelovaly vlasy. Když jsem zrovna podstupoval kadeřnický ošetření, ostatní bílý pláště mi rozepnuly košili a připojily mi na hrudník senzory monitorující srdce. Pak přišla na řadu čepička jak z Matrixu s nejmíň dvaceti elektrodami uvnitř. Od nich vedly dráty až na podlahu, jako by to byly ty nejdelší vlasy na světě. Bylo to ale EEG (elektroencefalogram). Kev mi vysvětlil, že tohle zařízení mi měří v mozku elektrickou aktivitu. Obě slečny mi čepici přimáčkly k hlavě, aby se všechny elektrody dostaly do kontaktu s gelem. Další bílý plášť mi omotal kolem prstů suchý zip s dráty, co ústily do

žlutý krabice na stole. Ty měřily kožně galvanickou reakci. Ta, jak mě informoval Kev, vyhodnocuje podle změn elektrodermální aktivity míru stresu. Když měli studenti všecko hotovo, vypadal jsem, jako by mě uvěznili uvnitř nějaký obří telefonní ústředny.

„Cítím se tu jak Hannibal Lecter,“ smál jsem se.

Kev opětoval smích mnohem víc, než měl, když mi nadzvedl sluchátka, co mě pleskaly po uších. Předklonil se a křičel, jako by sluchátka úplně vymazala svět kolem.

„Kámo, teď zažiješ ruční práci, na kterou by byl každý pyšný. A já se přeonáčím do profesorského režimu, takže konec vtipkování. Nic osobního v tom ale není, chápeš?“

Přímo přede mnou, asi půl metru od zdi, byla plochá obrazovka. Kev otočil spínačem a přístroje se zapraskáním spustily. Do sluchátek se linul ten druh hudby, co byste poslouchali ve výtahu v lázních. Obrazovku před mýma očima zaplavily jemný vlnky na jezeře při soumraku. Bylo to jako dívat se na reklamu na inkontinenční vložky.

„Oukej.“ Ve sluchátkách se tónem bílýho pláště ozval Kevinův hlas. „Andy, právě teď vidíš na monitoru před sebou pokojnou, uklidňující scénu, kterou provází relaxační hudba. Dobré, co? No, a já stanovím výchozí fyziologické hodnoty, od kterých pak budeme měřit následné vzrůstající hodnoty. Takže se pěkně opři a odpočívej, kámo.“

Přikývl jsem, jak to jen s tím matrixovým nádobíčkem na hlavě šlo.

„Užij si to co nejvíc, protože během příštích šedesáti sekund se záběry začnou měnit. Od těch momentálních se budou velmi lišit. Budou násilnické, nechutné, názorné, znepokojující, cokoli libo. „My při tom budeme zaznamenávat změny tvé tepové frekvence i kožní vodivosti a EEG a potom ty hodnoty porovnáme s tvými klidovými. Prostě sranda. Nějaké otázky?“

„Na ty je už trochu pozdě, ne?“

Ted', když byl za mega profesora, ale nebyl Kev zrovna zvědavý na žvanění. „Fajn, připrav se.“

Zíral jsem před sebe, až se scéna najednou začala měnit. Co mě čekalo, byly názorný záběry stínání hlav, mučení, poprav, uřezávání končetin. Byly natolik živoucí, že jednu chvíli jsem fakt ucítil krev, tu odporně sladkou vůni, co nikdy nezapomenete. I lázeňská hudba byla tatam. Další záběry provázely ječící sirény a syčivý šum, jako by šlo o soundtrack ke špatnému sci-fi.

Seděl jsem a všechno nasával. Nevím, jak dlouho to trvalo, ale co nevidět se znovu objevilo jezero a v uších mi zazněly promenádní melodie. „Hotovo,“ pomyslel jsem si a očekával, že někdo přijde a rozpustí mi vlasy jako pohádkový dívce Locice.

Ale to ne: Obrazy i zvuky na mě zaútočily znovu, než se lázeňská hudba s jezerem zase vrátila – a tentokrát dokonce s letící labutí!

„Do prdele! Co tahle posraná inkontinenční reklama napáchá s mou hlavou?!“ napadlo mě.

Záznam pokračoval další minutu nebo tak a až potom se objevily dva ženský bílý pláště a začaly mě odpojovat. Všechno šlo lehce, teda kromě čepičky a hrudních senzorů, co po sobě nechaly na kůži dvě odchlupený skvrny. Gel ale držel až tak dokonale, že čepička hodlala setrvat tam, kde byla. Nakonec ji přece jen s mlasknutím uvolnili a já na plochý obrazovce zachytil odraz své hlavy. Hannibal Lecter se změnil v Jedwarda.¹

Vykutal jsem se ze sedadla a přešel ke stolu, abych se připojil ke Kevovi. Tiskárny hučely a on zaujatě studoval vytištěný záznamy.

Když jsem k němu přistoupil, promluvil, aniž by zvedl oči od údajů. „Normálně se ptám dobrovolníků, jestli se cítí v pořádku, a nabídnu jim kafe. Když ale vidím tyhle záznamy, kamaráde, mám pocit, že bych ho potřeboval já.“

„I tak bych si ho dal,“ odvětil jsem. „S mlékem, bez cukru.“

Nevzhlédl. Všechny ty monitory chrlily svitky papírů počmáraných klikyháky. „Sorry, jen espresso. Ke vší té mozkové práci, co tu děláme, ale kofein potřebujeme, ne?“

„To rozhodně.“

Jeden z mladíků zmizel s objednávkou nápojů. Nabídli mi laboratorní židli a Kev si přinesl další pro sebe, takže jsem trůnil mezi všemi těmi přístroji. Za zády se ozývalo šeptání, jak se ostatní dívali na moje data.

„Poté, co jsem ti řekl, aby ses připravil, se ti tep oproti klidovým hodnotám zvýšil, což je běžné. To kvůli očekávání toho, co přijde. Vidíš tuhle stopu? Tak to jsou ty stoupající hodnoty.“

Přikyvoval jsem na souhlas, ale byly to pro mě jenom klikyháky mířící vzhůru.

Kev opět ukázal na záznam: „Se změnou záběrů se ale vypínač kdesi v tvém mozku – kde, netuším – překlikl. Fyziologické ukazatele nasadily zpátečku. Tep se zpomalil, kožně galvanická reakce se snížila, EEG pokleslo. Na konci videoshow se všechny tři fyziologické hodnoty pohybovaly pod těmi výstupními. Vidíš to tady? Pouhá skrumáž rovných čar.“

Otočil se ke mně s širokým úsměvem. Někdo v týhle místnosti zjevně prožíval prima den.

„Kámo, něco takového jsem ještě neviděl. Skoro jako by tvůj mozek říkal: ‚Tak se předved!‘ A pak, když se něco podělalo, se přepojil na autopilota, jako bezpilotní letadlo v lidské podobě. Klidně si vtipkuj o tom, že se cítíš jako Hannibal Lecter, ale já předpokládám, že vy dva toho máte společného víc, než si myslíš!“

Kev mě nepřestal pozorovat. Ted', když jsme si byli blíž, byly jeho oči dvakrát tak velký než bez masivních obrouček. Úsměv vzbuzoval trochu obavu. Byl to totiž ten druh, co doktoři nasazují, když u chudáka pacienta objeví nějaký exotický vřed nebo strašnou chorobu. Čekal, že něco řeknu. Já ale nemluvil, jen

poslouchal a půlku z toho, co jsem vyslechl, jsem stejně hodil za hlavu.

„Hele, bez urážky, kdyby mi někdo ukázal takové záznamy a tvrdil, že pocházejí od člověka – navíc od někoho, kdo je ještě naživu –, nevěřil bych mu. Byl jsi v takovém pásmu, takovém... prostě v úplně jiném. Kristepane!“

V tom svém světě si propletl všechny prsty.

„Co to jako znamená, teda kromě toho, že tím videem jsi mě zas tolik nerozhodil?“ zajímal jsem se.

Položil mi ruku na rameno. „Hele, viděl jsi film *Blade Runner*?“

„Jo.“

„A vzpomínáš si na ten test? Na Voight-Kampffův přístroj, zmodernizovaný detektor lži? Harrison Ford ho používal k tomu, aby odhalil replikanty, kteří na Zemi pronikli z jiných planet.“

Přikývl jsem. „Bezva film.“

„Jenže skutečný Voight-Kampffův test je tohle! A víš, co mi prozradil?“

„Tak do toho, stejně mi to hodláš říct.“

Kev se před tím oznámením nadýchl.

„Prozradil mi, že jsi asi psychopat.“

Zabořil prsty do vlasů a vyvalil oči, aby zdůraznil podstatu toho sdělení, a pak si v mé tváři přečetl reakci.

„Žádné strachy, to není jako zbláznit se a mávat sekyrou nebo tak něco. Jednou ze zvláštností psychopatů je, že lehké změny v mozku u nich nelze vyvolat stejným způsobem jako u zbytku planety. Onou částečně postiženou oblastí je amygdala. Je to struktura velká jako burský oříšek – někdo mluví o mandli, ale není to jedno? –, umístěná přímo v centru řídicího okruhu.“

Kloubama prstů poklepe na temeno hlavy.

„No, a amygdala je řídicí věž emocí, která střeží náš emoční vzdušný prostor a je zodpovědná za způsob, jak věci cítíme. U psychopatů – lidí, jako ty, chlapče – je však část vzdušného

prostoru korespondující se strachem prázdná. Není v něm nic. Aniň.“

Rukou ukáže směrem k monitorům a papírům. „Tohle jsi ty, kámo. Ale neboj, nejsi hollywoodský typ. Má to své plus i minus. Víš, co tím chci říct?“

„Ne.“

Hodil do sebe zbytek kafe a utřel si pus. „Alfred Hitchcock nás všechny přiměl k tomu, abychom si mysleli, že každý psychopat se psem tráví dny tím, že se poflakuje kolem sprch. A co se týká Hannibala Lectera... Důvodů, proč tihle chlapíci žijí jako na Divokém západě, je mnoho: Tyto důvody spočívají v jejich dětství, genech a samozřejmě i v tom, kudy vedou elektrické spoje v jejich hlavě.

Při správném kontextu ovšem mohou být leckteré psychopatické rysy velice konstruktivní. Podívej se na právníky. Jak jinak by mohli skvělí advokáti rozdrtit při křížovém výslechu domnělou oběť znásilnění nebo přivést svědka k tak hlubokému zhroucení, že ho často poznamená až do konce života – a pak jít klidně domů, obejmout děti a vyrazit si s manželkou na večeři?

Nebo si vezmi bankéře a politiky. Ve světových finančních centrech a mezi našimi vůdci se to psychopaty jen hemží – jsou totálně sebestřední, totálně bezcitní. Jistě, byli to právě mnozí z těch hajzlů, kteří nás dostali do stavu, v jakém se dneska nacházíme. Vysekat nás z toho však paradoxně vyžaduje stejný druh nemilosrdnosti!“

Zasmál se pod fousy.

„Jednou jsem testoval neurochirurga, který na psychopatické škále bodoval fakt vysoko. Když popisoval, v jakém rozpoložení myslí se před těžkou operací nachází, tvrdil, že to je něco jako opilost, což však jeho smysly neotupuje, ale zostřuje. Pravda je taková, že ve všech krizích jsou nejužitečnější lidé, kteří zachovají klid a jsou schopni reagovat na požadavky onoho okamžiku,

a přitom si zachovat odstup a nadhled. A přesně takový jsi ty, Andy.“

Nedal mi čas na odpověď, ani kdybych odpovědět chtěl. Školácky mě štouchl ramenem do ramene. Dělával jsem to spolužákům, když učitel žvanil o něčem, čemu jsme nerozuměli.

Jenže tenhle věděl přesně, co dělá.

„Řekl bych, kamaráde, že o tom něco víš, že tahle výstřední mentalita, kterou většina z nás má až kdesi na dně své lahve, je ti hodně povědomá. Je to skoro... spirituální, transcendentální, co?“

Podíval se na mě a pokýval hlavou.

„Mám pravdu?“

Do své hlavy jsem ale Keva pustit nehodlal. Beztak zašel už dost daleko.

„Kromě toho, ty přece nejsi zkárovaný, že ne, Andy? Nejsi unavený nebo nekoordinovaný ani mimo sebe. Ty se, hádám, cítíš přesně naopak: bystrý, uhlazený, superbdělý. Je to tak, Andy?“

Kev se odmlčel a já ho nechal, aby si ucucnul kafe a počkal si na můj příspěvek. To jediný, čím jsem ho počastoval, byl úsměv: V tom šálku, co se snažil dopít, nebyla totiž, jak odpovídalo jeho potrhlému profesorskému stylu, dávno ani kapka. Civěl do porcelánu, zmatený z toho, kam se to kafe mohlo podít.

„Dobrá, chápu, chceš jenom poslouchat, ale dovol, abych ti o tobě pověděl ještě víc.“

Máš pocit, jako by tvé svědomí bylo u ledu, co? Všechny úzkosti utopené, jako bys vypil šest panáků neurochemické vodky. Životem jenom proplouváš, že? Všechny ty psychologické silniční značky, které se lidi učí na teoretický test života, pro tebe nic neznamenají, ne?“

Věděl, že reagovat nebudu.

„No tak, ty přece víš, že mám pravdu. Proč s ní tedy bojovat? Všechno, co ostatní považují za noční můru, je pro tebe pouhá hra, vid’? Nejspíš se díváš na život jako řada jiných psychopatů – jako

bys byl vyslaný na Zemi, abys tu studoval lidi, ovšem doted' jsi nepochopil, co mají za lubem, ba ani proč. Nechápeš zkrátka, proč se ostatní věčně klepou kvůli hovnu, nebo snad jo?"

Pokrčil jsem rameny. „A co jsi ty: hráč, nebo mimozemšťan?" Zachechtal se a oči mu zabloudily zpátky k monitorům.

„Kamaráde, přemýšlej. Když jsi sem přišel, vůbec ses nezeptal, jestli v tom není nějaké riziko. Dokonce ses nezajímal ani o to, co by se stalo, kdyby se něco zadrhlo. Nezeptal ses na nic. Myslíš, že to je normální? Zažil jsem lidi, kteří v tomhle křesle zkolabovali, hodili do ringu ručník, snažili se ze sebe strhat elektrody.“

Kývl směrem k čepičce, z který na tácek stékal gel.

„Myslím, že ses ani nezeptal, na co je tahle zatracená věc.“

Kev se teď ke mně naklonil tak, že se naše ramena zase dotkla, a šeptal, jako bychom spolu plánovali spiknutí.

Třeba jsme ho plánovali.

„Abys věděl, někteří tvrdí, že psychopati představují další vývojové stadium. V tom případě bys mohl být další trik, který si pro nás nachystal přirozený výběr. Mohl bys být jedním z vyvolených. Víš, co tím míním?"

Rozřehtal jsem se, protože už jsem si nemohl pomoci. Představa, že jsem součástí darwinovského příběhu o mřence sedlovitý mi přišla jako fór. I Kev viděl tu komickou stránku, a přesto se dál držel představy spiknutí. Byl u mě tak blízko, že mě téměř kousal do ucha.

„Hele, Andy," začal se uklidňovat, „nech mě udělat ještě pár kognitivních a genetických testů. Pracuje tu pár skvělých lidí, kteří jsou v tomhle špička.“

Jeden z přístrojů zacvakal a Kev se ode mě odpojil, aby si došel pro záznam. Podél dna se táhla rovná čára, jako bych byl už mrtvý. Poklepal na papír perem.

„Z tvého záznamu bychom toho mohli vyvodit mnohem víc. Existuje ještě mnoho dalších testů, které bychom mohli udělat.“

Ber to, jako bych ti nabízel duševní technickou prohlídku – chápeš, otevřel bych kapotu a mrkl se, co pod ní doopravdy máš.“

Uhlazoval jsem si vlasy – to, jak jsem se zamyslel nad tím, co mi Kev zrovna sdělil. I když jsem si to nechtěl moc připustit, dávalo to smysl. Vždycky jsem do všeho šel a nikdy mě nenapadlo, že bych se na něco vykašlal, ať už to znamenalo vrazit do dveří jako první při záchraně rukojmích, nebo se s londýnským přízvukem pohybovat v utajení v severoirském Derry. Případně, jako teď, vést diskuse s představenstvem jedné firmy, která je na pokraji krachu jenom proto, že tihle chlapci jsou úplně mimo.

Do prdele, jak rád bych se toho zbavil. Přál jsem si to vlastně vždycky, už jako dítě. Nikdy jsem nic nepovažoval za nebezpečný. Bral jsem to jako legraci – jako když jsem se ve videohře musel prodírat jedním levellem za druhým.

Když už nastala akce, a jedno, jestli to byla přestřelka, rvačka, nebo pronásledování, vždycky jsem si stoprocentně uvědomoval, co se děje, a vždycky jsem se soustředil jen na to, na co jsem se soustředit potřeboval. Na prohru jsem rozhodně nemyslel. Někdy mě to dokonce vzrušovalo.

Ten pocit, co zmínil Kev, jsem měl totiž po většinu dní.

V boji, fyzickým i slovním, jsem býval nad věcí. Jako bych se díval sám na sebe ve zpomaleném záběru a střídmě zvažoval, co udělat a jak. Bez strachu, bez emocí.

Kev měl pravdu. Vlastně jsem měl odjakživa pocit, že je ve mně něco z mimozemšťana.

Proč si lidi dělají starosti s tím, co nemůžou ovlivnit?

Proč myslí na zítřek, a přitom ignorují a posírají dnešek?

Proč si všichni nerozeberou, co se kolem nich děje, aby s tím mohli zacházet, a místo toho se tím nechávají nervovat?

Po tom, co jsem pobyl v Kevinově světě, se mi všechno začalo skládat dohromady. Už dávno jsem měl pocit, že se odlišuju od ostatních, dokonce i od dětí na našem sídlišti. Nikdy jsem ale nedokázal přijít na to proč...

Promiňte, ale nemyslím, že se známe...

Ahoj, jsem Andy McNab.

Možná jste o mně už díky mým dvěma předchozím knihám slyšeli. Pokud jo, pak je to fajn. A jestliže ne, můžu se vám představit tady.

Byl jsem osmnáct let v britský armádě, z toho osm jako příslušník pěchoty a deset ve Special Air Service (SAS). Nejvíc jsem asi vešel ve známost svou první knihou *Konečná stanice Bagdád*.² Je to příběh osmi mužů ze speciální jednotky s názvem Bravo Two Zero. Tu během první války v Zálivu poslali v Iráku za nepřátelskou linii. Spolu s dalšími třemi vojáky mě pak vyznamenali za statečnost. Pravda je, že se naše mise stala nejometálovanější akcí od bitvy o Rorke's Drift³ za burský války v roce 1879.

Od té doby jsem napsal už pár faktografických knížek, thrillerů i scénářů a taky jsem se podílel na pár filmech. V Británii mě řadí do třicítky nejlepších autorů všech dob. U úspěchu je ale důležitý, abyste ho měli pod kontrolou. Pokud se vám daří a používáte úspěch správně, rozmnoží se v další úspěch. Proto se můžu angažovat taky v byznysu, a to jak v Británii, tak ve Spojených státech, nejvíc v oblasti startupových firem.

Velký kšeft to sice není, pro mě je ale výzva jako výzva. Z nepřátelských linií jsem přešel do filmových a od bojových plánů k obchodním bez toho, že bych o tom moc přemýšlel. Možná právě proto je to pak jednoduchý. Ať tak, či onak, s problémy jsem problém nikdy neměl.

Myslím, že se *mě* bojí.

Důvod, proč vám to tady vyprávím, je, že znám *příčinu* toho, proč jsem úspěšný – tedy aspoň tu hlavní.

Je to proto, že jsem psychopat.

Nepanikařte ale – jsem totiž hodný psychopat.

Když tohle člověk uslyší poprvé, zarazí ho to, co? I mně to přišlo zvláštní. Netušil jsem to, dokud jsem před pár lety nepotkal Keva a neodhalil jeho oblibu exotických obleků a ještě exotičtějších parfémů. Právě jste ho potkali taky – a i když tak asi nepůsobí (a rozhodně tak nezní), je profesorem psychologie na University of Oxford. Tenhle chlap zná psychopaty dobře – a je impozantní.

Ale dost už o mně (prozatím)! Vy přece chcete vědět, co vám tahle kniha nabídne a jak vám změní život.

Dobře teda. Na následujících stránkách vám prozradíme SEDM JEDNODUCHÝCH ZÁSAD, co vám dopomůžou k většímu úspěchu. A taky vám pomůžeme v tom, abyste se je naučili uplatňovat.

Je nám fuk, o jaký druh úspěchu vám půjde, klidně o velký:

- Chcete zvýšit plat?
- Chcete povýšit?
- Nebo uzavřít obchod, který vám *zajistí* jak vyšší plat, tak povýšení?

Možná vám jde jen o drobnosti, co jste zatím nebyli schopni v životě zvládnout:

- odložit nepříjemný a trapný telefonát,
- říct sousedům, že jejich psa sice máte strašně rádi..., ale ne už jeho kálení na váš trávník,
- jednat s kamarádem nebo příbuzným, který vám dluží peníze, na což jste nezapomněli, i když on doufá, že jo.

Ať už je to cokoli, tahle kniha by měla vyjít vstříc VŠEDNÍM potřebám OBYČEJNÝCH lidí v KAŽDODENNÍM životě:

- na pracovišti,
- mimo pracoviště,

- s kolegy,
- s přáteli,
- s rodinou.

Může vám:

- vydělat peníze,
- ušetřit peníze,
- dostat vás z maléru,
- dostat vás do maléru!,
- zajistit vám přednostní péči.

Nezáleží, o jaký typ úspěchu vám jde: Každopádně vám ukážeme, jak ho docílit. A hodláme udělat ještě víc – totiž nabídnout vám ŽIVOTNÍ FILOZOFII.

Filozofii pro ÚSPĚŠNÝ život.

Filozofii, která PLATÍ.

Věřte mi – tahle kniha je unikát.

Žádná jiná se jí zatím nepřiblížila.

A jako by toho nebylo dost, děláme ještě... VĚDU! Upřímně řečeno, to je spíš Kevova parketa než moje, ale přispívám, jak můžu. Kev zkoumá, jak fungují lidi jako já – a jak můžete fungovat i vy.

Na mně jsou ty úlisný věci, na Kevovi ty podivínský. V zásadě já budu střílet – a on vám vyloží, proč ta pistole vůbec vystřelila.

Takže už byste se o něm měli dozvědět víc, o podivínovi jednom...

Díky, Andy, jsi ke mně laskavý snad až příliš, kámo.

Je květen 2010. Jsem na oslavě u příležitosti vydání mé první knihy *Flipnosis*.

Popíšu vám tu scénu.

Odkudsi se vynoří dvanáct lahví špičkového archivního šampaňského, podnosy s jednohubkami kolují a zpoza baru řve na plné pecky píseň „Hanging on the Telephone“ od Blondie.

Každý se pěkně zapojuje a zábava je v plném proudu.

Najednou uslyším, jak někdo přes celou místnost volá mé jméno.

„Hej, Keve! Pojd' sem na chvilku a podepiš se nám, jo?“

Rozhlídnou se. Naproti v rohu, u stánku nakladatele, někdo s povědomým obličejem mává pár knihami a perem směrem ke mně. Proderu se davem a potřese se rukama.

„Nazdar, kamaráde, jak se máš?“

„Špatně ne, právě jsem se vrátil z Havaje.“

První věc, které si všimnu, je opálení, radioaktivnější než Fukušima.

Hned poté bot. Jsou tak naleštěné, že v Kalifornii by je zakázali nosit, aby nezaložily lesní požár.

Oblek je od Armaniho. Antracit, jednořadový.

Vezmu pero a přisunu si křeslo. Neznat tohohle chlápka tak dobře, řekl bych, že je to třída.

Nalistuju vakát a zarazím se.

„Pro koho to bude?“ optám se rutinně.

„Pro nikoho, prostě to jen podepiš,“ řekne.

„Jsi si jistý?“ namítnu terapeuticky. „Snad ne Billy Samotář?“

Usměje se a otevře si kolu.

„Mám spoustu kámošů na eBay,“ přizná, „a tihle hajzlíci budou ochotný zaplatit mi za ni trojnásobek, když bude podepsaná!“

Kdo jiný by to mohl být než legenda Andy McNab?

Ahoj, lidi, já jsem Kevin Dutton – Andyho nezměrně víc navoněná, nesrovnatelně méně opálená a nevyčíslitelně víc ochopená druhá polovička.

Jestliže jste někdy na *Flipnosis* narazili (není to úplně nepravděpodobné), mohli jste se dozvědět i o mé následující knížce *Moudrost psychopatů: Svatí, špióni a sérioví vrazi*.⁴

Dokazuji v ní, že psychopati oplývají moudrostí. Své tvrzení podporuji důkazy, jež se týkají světců, špiónů a sériových vrahů.

Trvalo mi věky, než jsem ten název vymyslel.

Obal anglického vydání je zářivě růžový – přesně ten odstín, v jakém měl jednou Andy nalakované nehty.

Je v té knize kupodivu taky.

Poprvé jsem ho potkal, když jsem s ním dělal interview pro rozhlasový pořad, který jsem připravoval pro BBC World Service. O něco později se objevil i v mé laboratoři. Dodnes mi to utkvělo v paměti. Když jsem tehdy uviděl záznamy jeho mozku při tom, kdy sledoval scény natolik znepokojivé, že většině lidí by rozparádily šedou kůru víc než celonoční tah, strnul jsem.

Očekával jsem u něj mozkovou reakci jako na masakr, jenže grafy byly placaté jako palačinka. Hannibal Lecter by podle toho vypadal jako Dale Winton.⁵

Ještěže vstoupil do SAS. Jinak by v Broadmooru vyděsil všechny k smrti. Andy byl odjakživa typ přírodního člověka, za což může děkovat matce, jelikož život odstartoval v nákupní tašce z obchodního domu Harrods na schodech Guy's Hospital v centru Londýna.

Když mi to řekl, pomyslel jsem si: Hm, tak tohle máme společné. Poté, co jsem podělal prvotřídní vzdělání a stipendium na Cambridge, jsem totiž skončil u Harrods na Great West Road v západní části města. Plnil jsem tam regály nebo jsem věci z nich naopak překládal na vozíky a potom je zas rovnal někde jinde.

Po dvou letech téhle práce mi došlo, že univerzita vlastně nebyla až tak špatný nápad, takže jsem začal studovat znovu večerní školu. Nabízela i možnost maturity. Tu už jsem jednou zpackal, a proto jsem se rozhodl zaměření studia trochu rozšířit. Naštěstí právě v té době vypsala Birkbeck College dvouletý program psychologie a já se do něj zapsal.

Zpátky jsem se nikdy neohlédl.

O deset let později jsem už v Cambridge, kde jsem měl být kdysi student, vyučoval.

Celkem vzato, vyvázl jsem z toho poměrně lehce.

Lidi se mě často ptají: Proč zrovna psychologie? Sám nad tím žasnu.

Domnívám se ale, že jsem to měl v krvi od dětství. Táta byl londýnský trhovce a já mu často pomáhal, i když jsem měl být v tu dobu ve škole. To je ovšem pouze jeden z důvodů, proč na Cambridge došlo spíš později než dřív.

„U pultu se naučíš víc, než by ses kdy naučil ve třídě,“ tvrdíval táta.

V mém případě měl asi pravdu.

Jedno léto, bylo mi šest nebo sedm, jsem se chystal na začátek prázdnin. Ve třídě visela nástěnka s žebříčkem nejlepších žáků. Byl jsem druhý.

O dvě hvězdičky.

Máma mi nabídla obchod:

„Když se ještě do prázdnin dostaneš do čela, koupím ti Monopoly.“⁶

Nezbýval mi ani týden, moc naděje jsem si proto nedělal. A to se taky potvrdilo.

Když zazvonil zvonek ohlašující konec školního roku, bylo pořadí stejné. K zaujetí pozice START na herní ploše mi prostě chyběly dvě hvězdičky.

Venku za branou na mě čekala máma s tátou. Táta mi vzal aktovku a šoupl ji do kufru auta.

„Keve, vlastně jsem ještě neviděl tvou třídu. Myslíš, že bys mi ji mohl rychle ukázat?“ zeptal se.

Utahaně jsem si povzdechl.

„Nojo,“ zamumlal jsem a vedl ho bludištěm prázdných chodeb hluboko do nitra školy. Byla opuštěná. Děti i učitelé odtud zmizeli. Jen školník zůstal a coural se kolem hřiště.

Když jsme došli do třídy, táta zamířil k nástěnce, aby si ji prohlédl.

Dvě hvězdičky, jen dvě...

„Keve, běž k autu a přiveď sem matku, ano?“ požádal mě pak.

„Nechme toho, táto,“ hlesl jsem.

„Jdi pro matku,“ nakázal.

Za pár minut, když jsem se do třídy vrátil s mámou, měl ve tváři úšklebek o velikosti jižního dálničního okruhu.

„Koukni na to, Clare!“ vybídl mámu a ukazoval přitom na nástěnku. „Já věděl, že to dokáže! Jsem na tebe pyšný, chlapče!“

Máma se přišourala blíž a civěla na to.

I já zíral.

Zírali jsme všichni.

Tomu, co jsem viděl, jsem nemohl uvěřit.

Někdy v průběhu těch pár posledních minut jsem, jak to vypadalo, nashromáždil tři zbývající hvězdičky.

Naráz jsem byl nejchytřejší kluk ve třídě!

„Takže ty jsi ten týden opravdu zabral, co?“ poznamenala máma, když jsme se vraceli k autu.

V zádech jsem ucítil rýpanec od táty.

„Vsadil bych se, že se už Monopolů nemůžeš dočkat, synku,“ křenil se.

Za několik dní mi máma, věrna svému slibu, hru koupila.

Bylo to báječné.

Všechno bylo barevné a blýskavé a nové.

Když jsem ji v pokoji doloval z plastového obalu, ozvalo se zaklepání na dveře.

Byl to táta.

Hodil cosi na stůl a prohlásil: „Vlep si tohle příští rok do šuplíku, nikdy nevíš, kdy se ti to bude hodit.“

Jen co za sebou zavřel dveře, vstal jsem a podíval se na to. Byla to sada levných, samolepicích hvězdiček z nedaleké trafiky.

Tři chyběly.

Na zadní straně bylo něco malého a ohebného...

... kartička „Opustte bezplatně vězení“, co vás při hře dostane zas do hry.

Táta ovšem nebyl jediný důvod, proč jsem se po balení a skládání u Harrods dal na psychologii. Jsem si jist, že existovaly i další. Ale jeho čerta navlečeného do beránčího kabátu určitě letmo zahlédnete ve všech knížkách, které jsem kdy napsal.

Flipnosis: The Art of Split Second Persuasion (*Flipnosis: Umění přemluvit ve zlomku sekundy*) vypráví příběh o tom, jak jsem v Británii a USA ulovil některé špičkové světové podvodníky, abych zjistil, kdo dokáže líp přemlouvat lidi k tomu, aby něco udělali – jestli já, nebo oni.

Měl jsem v úmyslu propojit nejlepší poznatky, které může umění manipulace nabídnout, s výbornými tipy a znalostmi, jež tihle nejzručnější manipulátoři – v minulosti i současnosti, v dobrém i zlém – nashromáždili.

Po většinu akademické kariéry jsem pracoval jako sociální psycholog a umění manipulace mě fascinovalo. Tato disciplína v posledních letech přinesla jasná pravidla, průkazná vodítka toho, co funguje, a co nikoli. Můj původní cíl byl osvobodit tyto taktiky a principy, uvězněné v obskurních periodikách a čtvrtletnících, a prezentovat je širšímu, ne tak úzce zaměřenému publiku.

Chtěl jsem rozlousknout genom manipulace, odhalit jeho DNA.

A pak postoupit ještě o krok dál.

Fascinovala mě totiž i navýsost tajemná podskupina manipulátorů, „rozených přesvědčovačů“, jak jsem si je pojmenoval. Tihle nositelé černých pásů v manipulaci – jako můj táta – sice nerozpoznají jeden list psychologické učebnice od druhého, zato jsou podle všeho od Boha nadáni schopností odvodit si ze základního principu funkce přesvědčování a ohýbat pak obyčejné smrtelníky podle své vůle. Mnozí z virtuosů manipulace, k nimž patří i někteří z nejjedovatějších psychopatů světa, představují ve světě ovlivňování elitu. Jsou ďábelskými génii sociálního

vlivu, kteří se tomuhle řemeslu vyučili už v okamžiku, kdy ještě lezli po čtyřech.

Zajímalo mě, jestli by z jejich děsivých dovedností šlo vydestilovat několik klíčových pravidel manipulace.

Obstály by techniky vypilovávané v barech, aukčních síních a zasedačkách před tím, co v posledních desetiletích odhalilo akademické studium manipulace důkladným výzkumem?

Abych to zjistil, strávil jsem řadu let tím, že jsem brázdil svět a debatoval s touhle bezcitnou elitou – a zároveň v laboratoři prováděl pokusy a studie a v literatuře slídl po vědecké kořisti.

Když jsem měl celou manipulační skládačku po kupě, pečlivě jsem prostudoval obě skupiny důkazů – vědecké i nevědecké – a jejich prolnutím jsem přišel na několik společných témat.

Najednou jsem třímal v ruce elixír úspěchu: neredukovatelný model manipulace sestávající z pěti hlavních zásad, které spolehlivě vítězí v každé situaci.

A nejenže vítězí: Dokážou ji převrátit naruby.

Ale o tom víc až později.

Následník *Flipnosis*, kniha *Moudrost psychopatů: Svatí, špioni a sérioví vrazi*, posunula věc o kus dál.

Jestliže jsou psychopati skvělí (jak jsem objevil) v tom, že vždycky dostanou, co chtějí, jak to přesně dělají? přemítal jsem.

Jaké temné psychologické bouře se za šílenstvím jejich metod ukrývají?

Abych to rozkryl, rozmlouval jsem s psychopaty ze všech oblastí života:

- od chladnokrevných manažerů hedgeových fondů k neurochirurgům bez nervů,
- od zlatoústých advokátů k bezohledným šéfům představenstev,
- od brutálních zabijáků s ledovýmá očima k vojákům speciálních jednotek.

Výsledkem byla rozsáhlá mapa psychopatické mysli podobající se podzemním labyrintům metra; portrét ďábelské mysli psychopatické osobnosti se všemi výšinami i pády!

Řada čtenářů si však přála ještě něco víc.

Moudrost psychopatů, upozorňovali, je *populárně-naučná* knížka.

Ne *návodná*.

Neobsahovala seznam přežvýkaných rad, pěkně krok za krokem, o tom, co užitečného lze od psychopatů pochytit. Jak se můžeme skamarádit se svým vlastním „vnitřním psychopatem“ a využít psychopatické principy k tomu, abychom byli v běžném životě ještě úspěšnější.

Tohle jsem samozřejmě v úmyslu neměl.

Najednou se však ukázalo, že přesně po takovém typu svépomocné publikace je hlad.

Zdalo se, že lidé mají obrovský zájem o základního, praktického průvodce shrnujícího klíčové věci, které jsem se při psaní *Moudrosti psychopatů* naučil. Že volají po přímočarých radách, jak se vlastně v běžných, důvěrně známých situacích zachovat.

- Jak mohu uplatnit psychopatické zásady tak, aby mě v natřískaném baru obsloužili jako prvního?
- Jak by mi kurz „psychopatické metodiky“ pomohl dostat se výš?
- Jak se spřátelit s vnitřním psychopatem, abych získala tu práci... nebo toho kluka?

Tato kniha – *Psychopatův průvodce na cestě k úspěchu* – by měla tuto mezeru zaplnit.

Propojuje totiž

- vědu z psychologických laboratoří celého světa
- se zábavnými a zajímavými osobnostními testy

- a s intrikánskými tipy od příslušníků speciálních jednotek, kteří patří k nejproslulejším a nejčastěji vyznamenávaným vojákům britské armády.

Nabízí

- praktické,
- konkrétní,
- lehce napodobitelné

recepty na úspěch pro všechny situace, které vás napadnou.

A dokonce i pro takové, které si vůbec nevybavíte!

Dozvíte se mimo jiné:

- proč je pro nabízení pojistky nejlepší osmá hodina ranní,
- proč vás studená sprcha postaví na nohy,
- kolik je ve vás z HODNÉHO PSYCHOPATA.

Jak už podotkl Andy, naučíte se nejen střílet z pistole, ale také se dozvíte, proč z ní vůbec rána vyjde.

Na tohle se snažil přijít celá léta.

Nastal čas, abychom ho jeho trápení zbavili.

Hodný, zlý a roztomilý

*Krev. Někdy mi leze na nervy,
jindy mi pomáhá zvládnout chaos.*

Dexter Morgan, *Dexter*

Dne 16. října 2012 jsem v newyorském Rubin Museum of Art seděl na jevišti vedle nejprofláknutějšího sériového vraha v dějinách.

Tedy v televizních dějinách.

„Dexter“ alias Michael C. Hall⁷ sem přijel debatovat o mé právě vydané knize *Moudrost psychopatů*. Bylo plno.

Jak se večer odvíjel, konverzace se pohybovala od technik, s jejichž pomocí Michael vklouzává do Dexterovy mysli před tím, než ho pošle před kameru – zkrátka od toho, jak „zvrhovatí“ –, až k psychologickým podobnostem mezi hercem a filmovou postavou.

Zpětně si nejsem jist, že publikum vědělo, co si o tom má myslet. Zdálo se ale, že se všichni baví – že jsou stejnou měrou okouzleni a fascinováni jako téměř vyděšení k smrti.

Show už špěla ke konci, když jsem Michaelovi položil otázku:

„Kdybyste mohl Dexterovi ukrást jednu jeho vlastnost a uložit ji do vlastní hlavy, která by to byla? Z které jeho přednosti, pokud vůbec nějaké, byste měl podle vás v běžném životě největší prospěch?“

Chvilí přemýšlel a pak se zazubil.

„Z klidu i při náporu. Ze zvládání stresu,“ zamumlal. „Čím větší mela, tím chladnokrevnější Dexter je.“

Psychopatův mixážní pult

Sluší se říct, že od doby, kdy jsem *Moudrost psychopatů* vydal, jsem si dvě otázky pokládal častěji než jiné:

- Opravdu nám psychopatické rysy pomáhají dostat se v životě dál?
- Pokud ano, co s tím můžeme dělat? Jak se obyčejný člověk může stát psychopatičtějším?

A je to vůbec pravda?

Kdykoli většina z nás uslyší slovo „psychopat“, vybaví si Teda Bundyho⁸ a Hannibala Lectera,⁹ nikoli chirurgického génia s nabroušeným skalpelem, výmluvného tajného agenta či superchladnokrevného vojáka speciálních jednotek.

Realita je však poněkud jiná.

V tvrdém kontrastu s kousavými výroky, které mediální odborníci a filmoví magnáti vypouštějí z úst jen proto, aby se dostali na přední stránky novin, užívají psychologové, jako jsem já, výraz „psychopat“ pouze tehdy, mají-li na mysli specifickou skupinu jednotlivců s odlišnou podmnnožinou osobnostních vlastností.

Zahrnuje

- bezohlednost,
- nebojácnost,
- impulzivitu,
- sebevědomí,
- soustředěnost,
- chladnokrevnost,
- mentální odolnost,
- šarm,
- charisma,
- omezenou empatii,
- nedostatek svědomí.

Jestliže na osobnostním „mixážním pultu“ představuje každý z těchto znaků šoupátko, jímž lze rozličně posunovat nahoru a dolů, dojdeme ke dvěma závěrům:

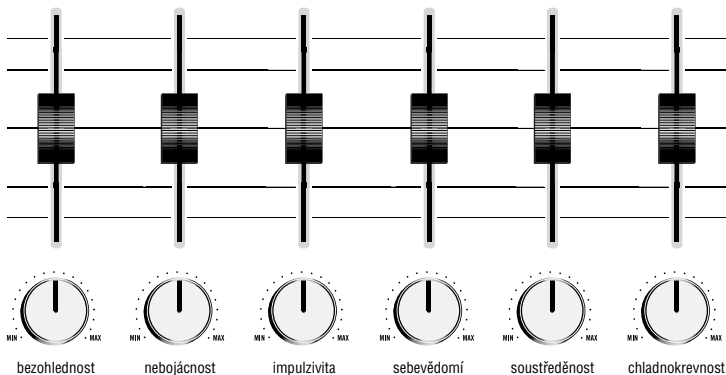
1. Jedna jediná, objektivně „správná“ poloha, vyhovující všem a všemu, na kterou by měla být šoupátka nastavena, neexistuje. Nejefektivnější poloha závisí na NAČASOVÁNÍ a na OKOLNOSTECH, v nichž se zrovna nacházíte.
2. Podle stejné logiky platí, že různá zaměstnání a profese přirozeně vyžadují, aby byla některá šoupátka na mixážním pultu nastavena o něco výš než jiná – zde bychom mohli mluvit o „INŽENÝRSKY PRECIZNÍ PSYCHOPATII“.

Jinými slovy, žádné z koleček a šoupátek není „zlé“.

Naopak.

Každé má na mixážním pultu své místo, protože umožňuje

- nastavit správný STUPEŇ,
- namíchat a seřadit správnou KOMBINACI,
- uplatnit se ve správném KONTEXTU,



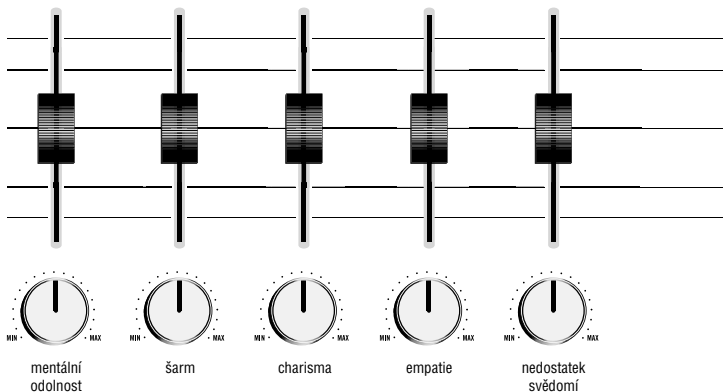
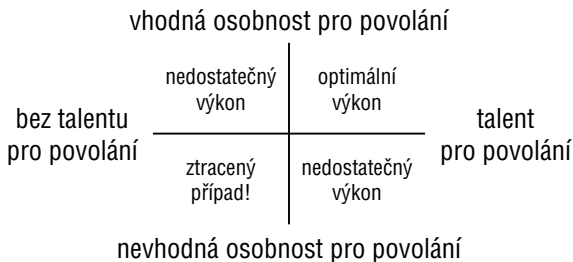
... a každé z nich přispívá ke kvalitě výsledného zvuku.

Zabijácký talent

Vezměme si například tři známé profesní oblasti – zdravotnictví, obchod a právo.

Abyste v *jakémkoli* povolání uspěli, potřebujete dvě věci:

- TALENT – sadu schopností nezbytných k výkonu povolání,
- OPTIMÁLNÍ OSOBNOSTNÍ VYLADĚNÍ – unikátní konstelaci osobnostních rysů umožňující vytěžit profesionální schopnosti na nejvyšší možnou míru.



V MEDICÍNĚ může synergie mezi talentem a osobností znamenat stejný rozdíl jako mezi životem a smrtí.

Představte si, že máte schopnosti stát se skvělým chirurgem – manuální zručnost, technické dovednosti a odborné know-how, jenže postrádáte schopnost se od pacienta, kterého operujete, CITOVĚ ODPOUTAT.

Tohle „neodříznete“.

Špičkový neurochirurg, s nímž jsem mluvil, to vyjádřil takto:

Byl bych hodně neupřímný, kdybych tvrdil, že operaci neberu jako výzvu. Chirurgie je krvavý sport a hrát pořád jenom bezpečně, to jsem do vínku nedostal... Člověk si ale nemůže dovolit nechat se ochromit strachem, když se něco zvrtné. Uprostřed bitvy není pro paniku místo. Bez ohledu na to, co se může stát, musíte usilovat o stoprocentní soustředění. Musíte být nemilosrdní a stoprocentně věřit, že to zvládnete.

Jestliže mozek představuje to největší moře současné medicíny, pak jsou neurochirurgové jeho piráty a bukanýry.

V KORPORÁTNÍM SVĚTĚ se sice o životě a smrti nemluví, ovšem v některých jeho sférách je rozdíl mezi ziskem a ztrátou snad ještě významnější.

Představte si, že byste byli dost strategičtí a finančně chytří na to, abyste se mohli stát špičkovým předsedou představenstva. Byli byste šarméry na poli motivace, měli byste vizionářské myšlení a intuici pro trh – jenže by vám chyběla BEZ-OHLEDNOST k vyhazování těch zaměstnanců, kteří takovou zátěž neunesou.

Nebo CHLADNOKREVNOST k tomu, abyste všechny ty vichřice přežili.

Případně DRAJV pro obchod, abyste, pokud je to nutné, šli do promyšleného rizika.

Bez ohledu na to, jak inteligentní jste, byste zkrachovali.

Tohle mi prozradil jeden z nejlepších světových MANAŽERŮ HEDGEOVÝCH FONDŮ:

Došlo mi, že nejvyšší zisky mám tehdy, když je trh velmi chaotický a vypuká panika. Vezměte si rok 2008, kdy poklesl o 30 %. Jakmile ostatní zmatkují a všude je chaos, jsem já naprosto klidný. Pro mě je taková situace pohodová.

Je to divné, ale je to tak. Jakmile jsou trhy klidné a stabilní, neliší se mé zisky od průměrných. Klidná situace pro mě tedy není výhodná, zato panika ano.

No, a teď si představte, že jste dostali do vínku talent k tomu, abyste se stali skvělým PRÁVNÍKEM – schopnost zachovat si chladnou hlavu v klidu i ve víru komplikovaného případu; nenucenou výřečnost a formulační brilanci profesionálního lháře; fotografickou paměť – tedy až na to, že postrádáte onen typ NARCISMU, ono bojovné SEBE-VĚDOMÍ, s nímž ustojíte být středem pozornosti v nabitě soudní síni.

Taky to nebude fungovat, že?

Poslechněte si, co mi vyprávěl jeden špičkový advokát.

Informace putují mozkiem jako elektrický proud dráty a vybírají si cestu nejmenšího odporu. Nejlepší obhájci jsou ti, kdo dokážou uspořádat fakta případu, jednotlivé dílky důkazové skládačky, tak, aby v mysli členů poroty vytvořili ten nejjasnější, nejsrozumitelnější obraz. Ti, kdo dokážou předložit porotě k uvěření přijatelnější verzi událostí, než jakou předloží protistrana.

Obhájci, co tohle umějí, jsou herci, performeři, lidi, kteří jsou v žáru reflektoru schopni povznést se nad netečnost soudní síně a mistrovsky se ujmout slova... lidi, co příběh pouze *nevyprávějí*, ale jsou jeho součástí.

Jestliže však ideálními osobnostními rysy pro profese, o nichž jsme teď mluvili – citovým odstupem a chladnokrevností pro chirurgii,

nebojácností a bezohledností pro obchod, sebejistotou pro právo –, neoplýváte, pak se do operačního sálu, luxusně vybavené zasedačky či soudní síně nejspíš nedostanete. Budete odstaveni ještě před tím, než se ke skalpelu, fúzi či taláru byť jen přiblížíte.

Všechny tyto rysy tvoří ústřední vlajkovou loď psychopatické osobnosti...

... a představují dimenzi ega spojující sériové vrahy a pedofily s generály a kapitány průmyslu.

Zabít, či nezabít?

Toto zjištění, stejně tvrdé jako znepokojující i těžko stravitelné, nás přivádí k veledůležité otázce.

Vlastně hned několika.

Jelikož říznou přímo do srdce podstatných témat a hodnot této knihy, měli bychom je odstranit z cesty, ještě než se pustíme dál:

- Jaký je rozdíl mezi HODNÝM a ZLÝM psychopatem?
- Je možné být OBOJÍM?

Odpověď na první otázku je poměrně prostá.

Mezi HODNÝM a ZLÝM psychopatem existují v podstatě tři hlavní rozdíly, točící se kolem několika klíčových komponent, které utvářejí naše sociální prostředí. Jsou to

- ostatní lidé,
- společenský kontext (interpersonální dynamika existující mezi lidmi v různých společenských situacích),
- společnost jako celek.

Jednoduše řečeno, rozdíly spočívají ve způsobu, jakým se složky, shrnuté v následujícím rámečku, vzájemně ovlivňují a spolupracují.

Abychom viděli, jak části této skládačky drží pohromadě, čeká nás malé školení

- od neslavnějšího britského cvičeného zabijáka
- o rozumné aplikaci zásad HODNĚHO psychopata
- pod mysl deformujícím tlakem nejmohutnějších gravitačních sil v morálním vesmíru.

Rozdíly mezi hodným a zlým psychopatem

Interakce	Hodný psychopat	Zlý psychopat
Mezi jinými lidmi	Ostatním zbytečně či záměrně neubližuje.	Ostatní bez výčitek svědomí nevybíravě zraňuje.
V sociálním kontextu	Je psychologicky flexibilní, schopný řídit své chování podle momentální situace.	Šoupátka a tlačítka na mixážním pultu má nastavená na nebezpečně vysoký stupeň – buď příliš hlasitě, nebo tak, že se už těžko regulují.
Ve společnosti jako celku	Psychopatické osobnostní rysy zužikovává ve prospěch společnosti.	Následky jeho chování k ostatním vyjma sebe ho nezajímají.
Celkově	Psychopatie je TALENT.	Psychopatie je PROKLETÍ.

V knize Konečná stanice Bagdád líčí Andy příběh, který disproporci mezi HODNÝM a ZLÝM psychopatem výstižně zachycuje.

Když se jeho hlídka skrývala za nepřátelskými liniemi v irácké poušti, objevil se tu pasáček, jenž tudy hnal ovce.

Nastal problém.

Pár set metrů od skrýše se nacházela jednotka irácké protivzdušné obrany. Kdyby Andy a jeho lidé nechali chlapce jít, bylo by jen otázkou času, než by si její střelci vyslechli jeho svědectví.

Pak by se situace zvrtila.